

Plan van Aanpak Indirecte Lozingen – 2024-2026

Een voorstel voor een uniforme aanpak in Provincie Noord-Holland

Februari 2025

Contact personen:

ODNHN	Jasper Hoffman, Ronald Kraakman
OD IJmond	Diana Minneboo
HHNK	Robin Bos
ODNZKG	Rhodante Ahlers/Peter Groot

Inhoud

1. Aanleiding en Doelstelling	1
2. Probleemstelling.....	2
3. Doelgroep	2
4. Pilot en Lessen	3
5. Strategie en Inzet van VTH-Instrumenten.....	3
Kernpunten van de Strategie:	3
6. Implementatie	4
Fase 1 2024-2026 Risico Branche aanpak.....	4
Fase 2 2025- 2026 Risico locatie aanpak (Hot Spot Analyse)	5
Fase 3 (2026) Voorstel voor een implementatieplan structurele borging.....	5
Overzicht planning fasen	5
7. Samenwerking Ketenpartners.....	6
8. Provincie brede Communicatie campagne naar Bedrijven en Branche organisaties.....	7
9. Evaluatie en Monitoring.....	8
10. Conclusie.....	8
Bijlage 1 OD specifiek Kosten overzicht opdrachtgever per jaar	9
Bijlage 2 Selectie bedrijven Per OD (indicatief)	10
Bijlage 3 Relevante documenten.....	12
Bijlage 4 Afkortingen en Begrippenlijst.....	13

1. Aanleiding en Doelstelling

Voldoende chemisch schoon en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik is de gezamenlijke ambitie van de rijksoverheid, waterschappen, drinkwaterbedrijven, provincies, gemeenten, kennisinstituten, natuur-, zorg- en landbouworganisaties en de industrie, en verwoord in de Delta-aanpak Waterkwaliteit.¹ Deze ambitie is vervolgens geconcretiseerd in de afspraken waaraan de Stuurgroep Water², met daarin het Rijk, waterschappen, provincies en gemeenten, zich hebben gecommitteerd. De grote uitdagingen waar de waterketen voorstaat zijn voldoende water beschikbaar te hebben, het afvalwater hygiënisch betrouwbaar te blijven verwerken, emissies vanuit de waterketen te minimaliseren en nuttig om te gaan met regenwater.

Voor 2009 waren de waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS) verantwoordelijk voor het toezicht en handhaven op directe en indirecte lozingen. Sinds 2009 zijn de indirecte lozingen toegewezen aan de gemeenten en de provincie. Indirecte lozingen zijn lozingen die via de gemeentelijke riolering lozen op de afvalwaterketen. De omgevingsdiensten voeren deze taken uit in een complex speelveld in samenwerking met o.a. de waterschappen, drinkwaterbedrijven, Rijkswaterstaat, gemeenten en provincies. Waar voorheen vooral werd gekeken naar de invloed van stoffen op de staat en werking van het riool en rioolwateringzuiveringsinstallatie (RWZI) ligt er nu een bredere en meer urgente opgave, o.a. ingegeven vanuit de EU Kaderrichtlijn Water (KRW) 2027 en de doelstellingen om de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen te verminderen. Het KRW Impulse programma³ benoemt indirecte Lozingen daarom ook als speerpunt.

Dit Plan van Aanpak voor Indirecte Lozingen bouwt voort op de pilot Grip op Indirecte Lozingen Noorderkwartier en is ontwikkeld in reactie op nieuwe inzichten in, en zorgen over, de toenemende vervuiling door stoffen zoals PFAS, chemische stoffen, zware metalen, en medicijnresten. Deze stoffen vormen een risico voor de waterkwaliteit, gezondheid, en het milieu. Er is nood aan inzicht in de lozingsvrachten en overzicht van de mogelijkheden deze te vermijden, zo niet te verminderen. Dit plan valt onder de kaders van de Uitvoerings- en Handhaving strategie 2024-2027 en de Nota Uitvoering en Handhaving Noord Holland 2024-2027.

Dit project heeft als doel te komen tot een per regio relevante Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) kader om bij te dragen aan de KRW-doelstellingen en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) te minimaliseren voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving. Dit Plan voor de periode 2024-2026 beoogt inzicht te geven waar in de waterketen effectief en efficiënt VTH-instrumentaria in kunnen worden gezet door

1. Kennis en inzicht vergaren in geloosde stoffen;
2. Kennis en inzicht vergaren voor het opstellen van een handvaten voor vergunningverlening en handhaving en informatiepakket voor lozende instanties
3. Data coherent verzamelen en verwerken en uitwisseling om handelingsperspectief te faciliteren
4. Samenwerking in de water keten versterken
5. Voorstel voor een VTH-strategie die regionaal relevant en uniform is.

¹ [Delta-aanpak Waterkwaliteit algemeen | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

² [Bestuurlijke afspraken Delta aanpak waterkwaliteit](#)

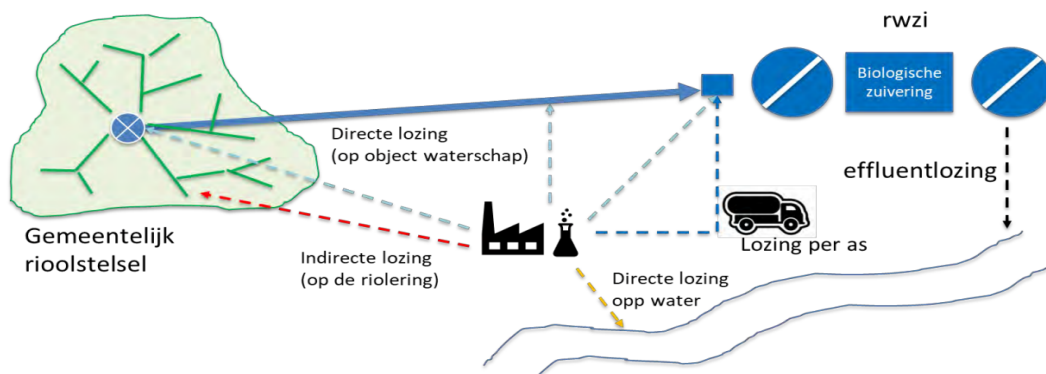
³ [KRW impulsprogramma](#)

Om optimaal gebruik te maken van de kennis en capaciteit van de drie Omgevingsdiensten (OD's) en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is dit plan van aanpak gezamenlijk ontwikkeld maar zal elke OD deze uitvoeren in haar eigen gebied. HHNK heeft een speciale rol in dit Plan van Aanpak. Naast haar bijdrage als vertegenwoordiging van de waterschappen en haar regionale expertise, brengt HHNK veel kennis op het gebied van waterbeheer en kwaliteit.

2. Probleemstelling

Grip op Indirecte lozingen, Casus Noorderkwartier

Lozing van bedrijfsafvalwater via de gemeentelijke riolering

Water dat direct op het oppervlaktewater wordt geloosd valt onder het gezag van de Rijkswaterstaat en de waterschappen. De stappen daarvoor, waarbij het afvalwater via een riool naar de RWZI gaat zijn indirecte lozingen met gemeenten en provincies als bevoegd gezag. Deze lozingen komen van bedrijven en instanties maar ook van huishoudelijk afvalwater. RWZI effluent kan een belangrijke invloed hebben op de lokale oppervlaktewaterkwaliteit en omdat niet alles door de RWZI kan worden gefilterd kan dit leiden tot de vervulling van de oppervlaktewateren met als resultaat dat er in 2027 niet aan de KRW-doelstellingen wordt voldaan.

Bedrijven die via RWZI's indirect lozen, die specifiek bepaalde processen uitoefenen en bepaalde grondstoffen gebruiken, kunnen bewust of onbewust ZZS en opkomende stoffen lozen. De variatie in toezicht en handhaving op deze lozingen door verschillende instanties leidt tot onduidelijkheid en inefficiëntie. Daarnaast is er een tekort aan kennis en capaciteit bij betrokken partijen en ook geen duidelijk juridische kader voor het handhavend optreden wat een effectieve aanpak bemoeilijkt.

3. Doelgroep

De aanpak richt zich vooral op bedrijven en instanties die mogelijk verantwoordelijk zijn voor het lozen van schadelijke stoffen die impact hebben op de waterkwaliteit. Veel van deze lozingen zijn in het verleden alleen op het effect op de werking van het rioolstelsel en rioolwateringzuiveringsinstallatie gecontroleerd en niet op specifieke, relevante stoffen in de lozingen zelf. Het gaat hier om o.a. bedrijven in de risicobranches zoals afvalverwerking, chemische industrie en de medische sector. Omdat

de lozende partijen niet hetzelfde zijn in de drie OD's, zorgen we dat elke OD de bedrijven betreft die relevant zijn voor die regio, terwijl we tegelijkertijd zorgen dat de risico volle branches voldoende vertegenwoordigd zijn. Hierbij nemen we de lessen uit de pilot als leidraad.

4. Pilot en Lessen

De Pilot Indirecte Lozingen Noorderkwartier heeft aangetoond dat dat de gezamenlijke aanpak bij de uitvoering van VTH- taken op indirecte lozingen op diverse vlakken grote meerwaarde biedt. Er is een gebrek aan goede informatievoorziening over het thema indirecte lozingen en nood aan betere normstelling voor het actualiseren van lozingseisen. Hierdoor is er behoefte aan betere kennisuitwisseling, verhogen van het kennisniveau en samenwerking tussen omgevingsdiensten, waterschappen en andere betrokkenen zoals gemeentelijke rioolbeheerders en de politie.

Op basis van de resultaten van de Pilot is ten aanzien van de bedrijveselectie aanbevolen om de volgende branches met prioriteit te behandelen, dit gelet op de hoeveelheid en diversiteit van aangetroffen ZZS.

- afvalverwerking
- automotive
- chemische industrie en
- olie/vetverwerking
- voedingsmiddelen bedrijven
- medische sector (inclusief ziekenhuizen)

De branches agrarisch en rioolwaterzuiveringsinstallaties waren niet meegenomen in de pilot. In de regio specifieke aanpak wordt dit waar mogelijk wel gedaan.

Een algemeen probleem voor alle partijen is dat vergunningen mogelijk gedateerd zijn en de voorschriften met betrekking tot indirecte lozingen niet meer toereikend. Omdat bedrijven niet altijd op de hoogte blijken te zijn van de ZZS in hun lozingen, of de mogelijkheden om deze te reduceren en waar mogelijk te vermijden, blijkt gerichte communicatie noodzakelijk naast het onderzoeken van vermindering en reductie trajecten.

5. Strategie en Inzet van VTH-Instrumenten

De strategie om indirecte lozingen effectief aan te pakken draait om de versterkte inzet van VTH. De aanpak heeft als doel om een robuuste, uniforme en regio-specifieke VTH-strategie te ontwikkelen die niet alleen focust op het voldoen aan wettelijke verplichtingen, maar ook op preventie en risicobeheersing.

Kernpunten van de Strategie:

- **Selectie van Bedrijven:** De meest risicovolle branches zijn gezamenlijk bepaald tijdens de pilot. Per regio wordt gekozen welke bedrijven het meest relevant zijn voor de waterkwaliteit. Hierbij worden gegevens uit de pilotprojecten gebruikt om prioriteiten te stellen voor toezicht.
- **Een Regulering strategie:** door samenwerking van toezicht en handhaving met vergunningverleners en juridische expertise een stappenplan ontwikkelen voor het verder beperken van ongewenste indirecte lozingen middels actuele maatwerkvoorschriften

- **Toezicht via Uniforme Checklist:** Er is een uniforme checklist opgesteld om het toezicht consistent en efficiënt uit te voeren. Deze digitale checklist wordt besproken en vastgesteld in workshops om ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen dezelfde standaarden hanteren.
- **Data Verzameling en Risicoanalyse:** Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van deze aanpak is dat de informatie die verschillende partners in de keten hebben of verzamelen zodanig verwerkt en gedeeld kan worden dat deze bruikbaar is voor bron aanpak en handhaving. Dit betekent een uniforme uitvoering voor vergelijkbare data, een dataverwerking en uitwisseling methodiek toegankelijk voor de verschillende partners, en een samenwerking op uitwerken van kaders voor vergunningverlening en handhaving. Het ontwikkelen van een database waarin informatie kan worden verzameld en verwerkt maar ook uitgewisseld tussen de verschillende partners in de waterketen in dienst te stellen van een effectieve VTH-strategie
- **Juridische Inventarisatie:** Er wordt een inventarisatie gemaakt van alle relevante wettelijke verplichtingen, waaronder actuele vergunningen en wettelijke bevoegdheden. Dit zorgt ervoor dat de handhavingsacties juridisch verankerd zijn.
- **Uniform Handhavingsprotocol:** Er wordt een uniform handhavingsprotocol opgesteld dat zich richt op het toepassen van de zorgplicht door bedrijven. Dit protocol dient als leidraad voor alle betrokken diensten en zorgt voor een gecoördineerde aanpak.
- **Samenwerking tussen Ketenpartners:** Door de samenwerking tussen verschillende ketenpartners, zoals omgevingsdiensten, waterschappen en gemeenten, te versterken, ontstaat er een gecoördineerde en effectieve aanpak van indirecte lozingen.
- **Bron aanpak en communicatie naar Bedrijven:** Een communicatiecampagne naar branche verenigingen en bedrijven alsook de opdrachtgevers om enerzijds de gevolgen van water bezwaarlijke stoffen aan het voetlicht te brengen en anderzijds mogelijkheden te onderzoeken waar en hoe deze stoffen te vervangen of verminderen. v.
- **Monitoring en Rapportage:** Door regelmatige monitoring en rapportages door elke OD over de werkwijze, de resultaten en de kosten kan de voortgang en effectiviteit van de aanpak worden gevolgd. Jaarlijkse zullen de OD's deze gezamenlijk evalueren. De opgedane inzichten leveren bouwstenen voor de te ontwikkelen VTH-strategie maar ook om het proces bij te sturen waar nodig.

De gecombineerde inzet van deze instrumenten moet leiden tot een systematische en effectieve aanpak van indirecte lozingen, wat bijdraagt aan het verbeteren van de waterkwaliteit en het behalen van de KRW-doelstellingen.

6. Implementatie

De voorgestelde aanpak omvat 3 fasen die enige overlap kennen over een periode van 3 jaar. De verschillende omgevingsdiensten (OD's) zijn elk verantwoordelijk voor de uitvoering in haar eigen regio, maar werken binnen een gemeenschappelijk kader. Voorliggend voorstel geeft invulling aan de eerste 2 fasen. In de derde fase wordt toegewerkt naar een structurele borging van de VTH-taken rondom indirecte lozingen en de hiervoor benodigde inzet en middelen in lijn met, en aansluitend op ontwikkelingen op landelijk niveau.

Fase 1 2024-2026 Risico Branche aanpak

Tijdens deze perioden is de branche leidend voor het toezicht traject. Er wordt een bemonstering protocol ontwikkeld, analysepakketten vastgesteld en vergunningen worden geïnventariseerd en onderzocht naar actualiteit en volledigheid. Op basis van de bevindingen worden de juridische kaders

voor vergunning actualisatie en handhaving in kaart gebracht in samenwerking met het hoogheemraadschap.

Onderdeel van deze fase is het ontwikkelen van:

- Een gedeelde database voor optimale uitwisseling en kennisdeling. Hier willen wij aansluiten/ voortbouwen op de ambitie geformuleerd door het IBP/ VTH programma voor een gezamenlijk digitaal VTH-stelsel en een registratie lozingen.
- Een communicatiestrategie naar de bedrijven toe ter ondersteuning van vermijden, zo niet in ieder geval minimaliseren van het lozen van schadelijke stoffen.
- Een communicatie campagne gericht op bron aanpak

Fase 2 2025- 2026 Risico locatie aanpak (Hot Spot Analyse)

Het HHNK gaat in 2025 vanuit het impulsprogramma KRW starten met bemonstering van het effluent van de RWZI's op de KRW prioritaire stoffen. Mogelijk worden in overleg met de OD's voor zover het budget dit toelaat ook andere stoffen toegevoegd aan het analysepakket. Deze informatie wordt gebruikt om gericht per afvoergebied van een RWZI te zoeken naar de bron van bepaalde stoffen die via de afvalwaterketen in het watersysteem terechtkomen. Deze samenwerking voorzien wij ook met Waternet/AGV en Rijnland.

Fase 3 (2026) Voorstel voor een implementatieplan structurele borging

In deze fase wordt op basis van de opgedane inzichten en resultaten een voorstel gedaan voor een regionaal uniform effectieve VTH-aanpak op indirecte lozingen.

Overzicht planning fasen

	2024	2024	2025	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2026
	3e k	4 ^e k	1 ^e k	2 ^e k	3 ^e k	4 ^e k	1 ^e k	2 ^e k	3 ^e k	4 ^e k
Fase 1										
Fase 2										
Fase 3										

Het gemeenschappelijk kader wordt gekenmerkt door:

- **Regio-specifieke Aanpak:** We spreken en stemmen gezamenlijk af welke branches door de OD's worden benaderd. Per regio is dit afhankelijk van de omvang en aard van de activiteiten die relevant zijn voor indirecte lozingen in dat gebied. Op deze manier kunnen we inspelen op de actualiteiten en specifieke vraagstukken binnen de regio's.
- **Gecoördineerde Controles:** De geselecteerde bedrijven worden gecontroleerd op basis van de al gerealiseerde gestandaardiseerde digitale checklists en bemonsteringsprotocollen volgens NEN-normen. Dit zorgt ervoor dat de resultaten representatief en vergelijkbaar zijn.
- **Organisatie en budget:** Het project behelst een project groep waarin de drie OD's en de HHNK plaats nemen.
 - o De ODNZKG levert de projectleider en project ondersteuning.
 - o ODNZKG en ODIJmond leveren capaciteit ter ondersteuning van de nog aan te trekken data coördinator.
 - o HHNK levert een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van een degelijke bron aanpak en communicatie naar de bedrijven met haar technische juridische water kennis, alsook de ervaring met, en begrip van, de bedrijven.

- Deze projectgroep heeft elke maand overleg, en wanneer nodig vaker.
- De OD directeuren sturen op het plan van aanpak
- De bestuurlijke stuurgroep (PNH, PWN, RWS, gemeenten, waterschappen) stuurt op de algemene kaders en zorgt voor synergie waterketen

In bijlage 2 geeft elke OD hoeveel budget per opdrachtgever (gemeenten en provincie) is geraamd voor de gehele looptijd van het project.

- **Evaluatie en Aanpassingen:** Jaarlijkse evaluaties stellen de betrokken partijen in staat om de aanpak continu te verbeteren en aan te passen aan nieuwe inzichten en omstandigheden.

Voor het slagen van dit project is het noodzakelijk dat er op drie specifieke expertise capaciteit wordt gegarandeerd:

1. Een data analist voor het ontwerp en beheer van een database voor de verzameling en uitwisseling van de resultaten (>0,25fte)
2. Technische en juridische expertise (inkopen waar en wanneer nodig).
3. Communicatie ondersteuning Bron Aanpak

7. Samenwerking Ketenpartners

Samenwerking tussen ketenpartners is cruciaal voor het succes van deze aanpak. Dit omvat omgevingsdiensten, waterschappen, gemeenten en andere relevante stakeholders. Om deze samenwerking te optimaliseren richten wij ons op de volgende aspecten:

- **Inzicht in Rollen en Bevoegdheden:** Een eerste stap is het in kaart brengen van de rollen, bevoegdheden en expertise van alle ketenpartners. Dit helpt bij het identificeren van mogelijkheden voor samenwerking en het afstemmen van acties.
- **Kennisdeling en Training:** Door middel van gezamenlijke trainingen en kennisuitwisselingssessies kunnen de betrokkenen hun kennisniveau verhogen en de effectiviteit van de handhaving verbeteren.
- **Coördinatie en Communicatie:** Er wordt een coördinatiemechanisme opgezet om ervoor te zorgen dat alle deelnemende partijen consistent en effectief samenwerken. Dit omvat regelmatige vergaderingen en een gedeeld platform voor informatie-uitwisseling.
- **Overige deelnemers:** Er zijn per OD nog veel verschillende deelnemers die te maken hebben met deze aanpak. Er zal dan ook structureel met de deelnemende partners overlegd worden hoe hier mee samen te werken

Samenwerking:

- Opleiding/training toezichthouders
- Selectie relevante branches
- Bemonsteringsprotocol
- Analyse pakketten
- Vaststellen juridische kaders
- Vaststellen standaard brieven/verslagen
- Invoering digitale checklist op maat
- Gezamenlijke data registratie en analyse
- Opstellen en uitvoeren communicatiestrategie
- Uitvoering Hot Spot analyse
- Bijstellen bedrijven selectie o.b.v. HS analyse
- Structurele afstemming op casussen
- Uitvoering gezamenlijke controles
- Verkenning aanpak via branche organisaties
- Bijeenkomst 2025 juristen, reguleerders, toezichthouders
- Analyse projectresultaten
- Voorstel structurele VTH-aanpak indirecte lozingen

Voor de samenwerking met het hoogheemraadschap stemmen we nader af op welk van bovenstaande punten zij een inbreng kunnen leveren. Ons streven om meer grip te krijgen op indirecte lozingen speelt niet alleen binnen de regio. De samenwerking is en wordt daarom ook gezocht op landelijk niveau via onder meer de Omgevingsdienst Nederland, het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO), de ZZS overheidsplatforms en waar mogelijk de brancheorganisaties van de bedrijven waarop het project zich richt.

8. Provincie brede Communicatie campagne naar Bedrijven en Branche organisaties

In het kader van bron aanpak willen we bewustwording creëren om bedrijven te stimuleren de lozing van schadelijke stoffen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. In samenwerking met HHNK doelgroep, thema's en communicatie vorm vaststellen en aansluiten op de activiteiten die al in gang zijn gebracht. Met de data die de branche aanpak en Hotspot analyse kan deze aanpak verfijnd worden. Een communicatiecampagne is essentieel om bedrijven en brancheorganisaties te informeren over hun verantwoordelijkheden met betrekking aan indirecte lozingen. Deze campagne zal zich richten op:

- **Bewustwording:** Bedrijven moeten zich bewust worden van de aanwezigheid van ZZS in hun lozingen en de risico's die deze stoffen vormen voor de waterkwaliteit en volksgezondheid.
- **Voorlichting:** Door middel van voorlichting en workshops worden bedrijven geholpen om te begrijpen hoe ze hun lozingen kunnen verminderen en kunnen voldoen aan de wettelijke normen.
- **Brancheorganisaties:** Door de brancheorganisaties actieve te betrekken wordt de boodschap breder verspreid en wordt de naleving binnen specifieke sectoren bevorderd.

9. Evaluatie en Monitoring

Evaluatie en monitoring vormen de laatste, maar cruciale stappen in het project. Dit omvat:

- **Data verzameling en evalueren:** De opgehaalde data en resultaten uit de controles worden gebruikt voor de evaluatie van de controles. Door de evaluatie periodiek uit te voeren kan de aanpak voor de komende jaren verbeterd worden.
- **Verantwoording:** Er wordt per tweemaal per jaar gerapporteerd over de inzet en resultaten van de strategie, zowel kwantitatief (bijv. gecontroleerde bedrijven en resultaten hiervan) als kwalitatief (bijv. verbeterde samenwerking). Ambtelijk vindt elk kwartaal overleg plaats tussen de OD's en de samenwerking tussen de ketenpartners (HHNK, RWS, gemeenten, Provincie NH en PWN) over de voortgang.
- **Periodieke Evaluatie:** Jaarlijks worden de resultaten geëvalueerd om te beoordelen of de strategie effectief is en waar nodig moet worden bijgesteld. Deze evaluaties vormen de basis voor eventuele aanpassingen van onze aanpak, welke ook aan de Stuurgroep Indirecte Lozingen⁴ zal worden gepresenteerd.
- **Continu Verbeteren:** Door de resultaten van monitoring en evaluatie systematisch te verwerken, kan het plan dynamisch worden aangepast om te reageren op nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen.

10. Conclusie

Het Plan van Aanpak voor Indirecte Lozingen vormt een belangrijke stap bij het verbeteren van de waterkwaliteit in Nederland. Dit vraagt investering in capaciteit en kennis alsook versterkte samenwerking tussen betrokken partijen. Door te onderzoeken waar en hoe VTH-instrumenten effectief kunnen worden ingezet en dit gezamenlijk te ontwikkelen, streven we naar een significante bijdrage aan het behalen van de KRW-doelstellingen, het terugdringen van ZZS en het beschermen van de volksgezondheid en het milieu.

⁴ De stuurgroep indirecte lozingen bestaat uit het bestuurlijk overleg waterketen Noorderkwartier met de bestuurlijke trekkers uit de vier deelregio's, het hoogheemraadschap en PWN. Daarnaast schuiven bij dit overleg ook de provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat en de drie omgevingsdiensten aan.

Bijlage 1 OD specifiek kosten overzicht opdrachtgever per jaar

OD	Gemeente	4 fte via UVP 2025	analyse/programma kosten	totaal
ODNHN	Alkmaar	34.141	€ 9.018	€ 43.159
ODNHN	Bergen	9.160	€ 2.420	€ 11.580
ODNHN	Castricum	11.175	€ 2.952	€ 14.127
ODNHN	Den Helder	17.361	€ 4.586	€ 21.947
ODNHN	Dijk en Waard	27.025	€ 7.139	€ 34.164
ODNHN	Drechterland	6.158	€ 1.627	€ 7.785
ODNHN	Enkhuizen	5.738	€ 1.516	€ 7.254
ODNHN	Heiloo	7.524	€ 1.988	€ 9.512
ODNHN	Hollands Kroon	15.032	€ 3.971	€ 19.003
ODNHN	Hoorn	22.897	€ 6.048	€ 28.945
ODNHN	Koggeland	7.103	€ 1.876	€ 8.979
ODNHN	Medemblik	14.011	€ 3.701	€ 17.712
ODNHN	Opmeer	3.721	€ 983	€ 4.704
ODNHN	Schagen	14.433	€ 3.812	€ 18.245
ODNHN	Stede Broec	6.763	€ 1.787	€ 8.550
ODNHN	Texel	4.219	€ 1.114	€ 5.333
ODIJ	Beverwijk	16.367	€ 2.664	€ 19.031
ODIJ	Edam-Volendam	14.184	€ 2.309	€ 16.493
ODIJ	Heemskerk	15.241	€ 2.481	€ 17.722
ODIJ	Landsmeer	4.496	€ 731	€ 5.227
ODIJ	Oostzaan	3.748	€ 610	€ 4.358
ODIJ	Purmerend	35.875	€ 5.840	€ 41.715
ODIJ	Uitgeest	5.275	€ 858	€ 6.133
ODIJ	Waterland	6.745	€ 1.098	€ 7.843
ODIJ	Wormerland	6.371	€ 1.037	€ 7.408
ODNZKG	Zaandstad	35.423	€ 10.084	€ 45.507
	totaal gemeenten via programma's OD's *	350.186	€ 82.250	€ 432.436
HHNK, PWN, RWS	totale raming bijdrage samenwerkingspartners **	pm	€ 82.250	€ 82.250
	Provincie NH	2FTE via UVP		
ODNZKG	Provincie NH***	406.578	106.195	512.773
totaal		756.764	270.695	€ 1.027.459

* nog niet alle programma's zijn formeel door de gemeenten vastgesteld voor per dd. 5 februari 2025

** bedragen zijn bepaald op basis van de concept overeenkomst uitvoering programma indirecte lozingen 2024-2026, zoals besproken op 29 juni 2023 in het bestuurlijk Stuurgroep grip op indirecte lozingen (23.0666577)

*** inclusief RWZI/AWZI en BRO/LGR

bijdrage partijen analyse en programmakosten 2025		
partijen	bijdrage % bedrag	
gemeente	50%	€ 82.250
HHNK	15%	€ 24.675
provincie NH	15%	€ 24.675
RWS	10%	€ 16.450
PWN	10%	€ 16.450
totaal		€ 164.500

*bedragen zijn bepaald op basis van de concept overeenkomst uitvoering programma indirecte lozingen2024-2026, zoals besproken op 29 juni 2023 in het bestuurlijk Stuurgroep grip op indirecte lozingen (23.0666577)

Bijlage 2 Selectie bedrijven Per OD (indicatief)

	ODNZKG	ODIJ	ODNHN
Galvanotechniek bedrijven (chemische metaaloppervlakte behandeling)		13	15
Loonbedrijven (toepassing bestrijdingsmiddelen)			15
Chemische sector divers (kunststof, cosmetica etc)	21	10	15
Drukkerijen, verfindustrie	8		
Afvalinzamelaars en -verwerkers	68	19	10
Grafische producten industrie		4	10
Zorg- en ziekenhuizen	7		10
Zaadveredeling research			5
Slachterijen		1	3
Tankstations		9	
Waterleidingbedrijven			
Chemische waterrijen		2	
Scheepsvaart		4	
Automotive		1	
Voedingsindustrie	9	17	2
Totaal	113	80	85

Bijlage 3 Relevante documenten

HHNK (2024) Eindrapport Pilot Indirecte Lozingen Regio Noorderkwartier (2024). https://cuatro.sim-cdn.nl/hhnk/uploads/eindrapport_pilot_indirecte_lozingen.pdf?cb=RUKmFVWi

IBP/VTH (2024) Evaluatie try-out indirecte lozingen. <https://www.omgevingsdienst.nl/wp-content/uploads/2024/09/Evaluatie-try-out-indirecte-lozingen.pdf>

Informatiehuis Water: KRW Fact sheets [KRW-factsheets](#) | [Het Waterkwaliteitsportaal](#)

ILT (2024) Signaal Rapportage: Betere bescherming waterkwaliteit is noodzakelijk. [pdf \(overheid.nl\)](#)

IPLO:

Algemene systematiek van lozen in het BAL [Uitleg van de algemene systematiek van lozen in het Bal](#) | [Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Delta aanpak waterkwaliteit: [Delta-aanpak Waterkwaliteit algemeen](#) | [Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Handreiking Lozingen: [Van ABM en immissietoets naar vergunningvoorschrift](#) | [Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Indirecte Lozing <https://iplo.nl/regelgeving/woordenlijst/indirecte-lozing/>

Kaderrichtlijn Water [Kaderrichtlijn Water](#) | [Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Lozingseis Assistent: [Lozingseis-assistent](#) | [Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Provincie Noord-Holland (2024) Nota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024-2027.

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Documenten/Nota_Uitvoering_en_Handhaving_2024_2027.pdf

Rijksoverheid (2023) Vormgeving KRW impuls programma [Kamerbrief Vormgeving KRW-impulsprogramma](#) | [Rapport](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

RIVM: Zeer Zorgwekkende stoffen [Zeer Zorgwekkende Stoffen](#) | [Risico's van stoffen \(rivm.nl\)](#),

VMR actualiteiten dag (2024) Waterrecht: Belangrijke wijzigingen Omgevingswet, UU <https://www.milieurecht.nl/bestanden/12-presentatie-frank-groothuijse-vmr-ad-2024.pdf>

Bijlage 4 Afkortingen en Begrippenlijst

HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
KRW	Kader Richtlijn Water
OD	Omgevingsdienst
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen
RWS	Rijkswaterstaat
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen

Hot Spot Analyse

De provincie Zuid Holland werkt met de zo gehete 'Hot Spot Analyse', met als doel inzicht te krijgen waar de meest risicovolle lozingen plaatsvinden door middel van het analyseren van de influent van RWZI's. Hiervoor is het noodzakelijk te weten welke bedrijven lozen op welke RWZI in combinatie met welke soort lozing hoort bij welke type bedrijf. Hierdoor wordt het duidelijk welke gebieden meer of minder risicovol zijn waardoor de selectie van bedrijven effectiever kan worden ingezet met als gevolg een efficiëntere inzet van VTH(A) instrumentaria plaats kan vinden voor zowel omgevingsdiensten als waterschappen.

Indirecte Lozing

Indirecte lozingen⁵ zijn afvalwaterlozingen van bedrijven die via de gemeentelijke riolering lozen op de afvalwaterketen. Niet alle stoffen uit bedrijfsafvalwater kunnen door een rioolwaterzuiveringsinstallatie uit het afvalwater worden gehaald. Indirecte lozingen kunnen daarom van grote invloed zijn op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Voor het lozen van dergelijke stoffen is dan ook een vergunning verplicht. In Noorderkwartier zijn naar schatting 1.700 bedrijven gevestigd die via een indirecte lozing in meer of mindere mate impact hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Bij het opnemen van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) in de Waterwet in 2009 is het bevoegde gezag van de waterschappen voor indirecte lozingen overgedragen naar de gemeenten en de provincies. De taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn namens hen ondergebracht bij de omgevingsdiensten

Waar voorheen vooral werd gekeken naar de invloed van stoffen op de staat en werking van het riool ligt er nu een bredere en meer urgente opgave, o.a. ingegeven vanuit de EU Kaderrichtlijn Water 2027 en de doelstellingen om de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen te verminderen

Kader Richtlijn Water (KRW)

Het doel van de KRW is het realiseren en behouden van chemisch en ecologisch gezond oppervlaktewater en grondwater. De EU-lidstaten moeten deze doelen uiterlijk in 2027 gerealiseerd hebben. Via indirecte lozingen kunnen stoffen die zijn opgenomen in de KRW-lijst met prioritaire stoffen in het milieu terecht komen. Sinds 1991 is de Europese Richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater van kracht. De richtlijn stelt eisen aan het rioolstelsel, de zuiveringsinrichtingen en aan de verwerking van het zuiveringsslib dat als afval ontstaat bij de afvalwaterzuivering. In oktober 2023 heeft het Europees Parlement het voorstel tot herziening van de Europese Richtlijn behandeling

⁵ <https://iplo.nl/regelgeving/woordenlijst/indirecte-lozing/>

stedelijk afvalwater aangenomen. Door deze aangescherpte richtlijn zullen de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) aangepast moeten worden om aan de strengere eisen te kunnen voldoen, waaronder de verwijdering van microverontreinigingen.

Per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS)

PFAS⁶ is een verzamelnaam voor een groep van chemische stoffen die een negatief effect kunnen hebben op milieu en gezondheid. Deze stoffen zijn door de mens gemaakt en komen in de natuur niet voor. Ze bevinden zich in producten, anti-aanbakpannen, blusschuim en in veel pesticiden.

Strategische doelstelling Waterkwaliteit

De Delta-aanpak Waterkwaliteit⁷ komt voort uit de gezamenlijke ambitie van de rijksoverheid, waterschappen, drinkwaterbedrijven, provincies, gemeenten, kennisinstituten, natuur-, zorg- en landbouworganisaties en de industrie: voldoende chemisch schoon en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik. Deze ambitie is vervolgens geconcretiseerd in de afspraken waaraan de Stuurgroep Water⁸, met daarin het Rijk, waterschappen, provincies en gemeenten, zich hebben gecommitteerd. Er wordt steeds meer bekend over de vervuiling door zeer zorgwekkende stoffen zoals PFAS, zware metalen en medicijnresten in het milieu.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Zeer Zorgwekkende Stoffen⁹ (ZZS) zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. Ter ondersteuning van het Nederlandse ZZS beleid heeft het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) de ZZS uit die lijsten gebundeld in de zogenaamde ZZS-lijst.

⁶ <https://www.rivm.nl/pfas>

⁷ [Delta-aanpak Waterkwaliteit algemeen | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](https://iplo.nl/zoeken/@244209/bestuurlijke-afspraken-delta-aanpak-waterkwaliteit/)

⁸ <https://iplo.nl/zoeken/@244209/bestuurlijke-afspraken-delta-aanpak-waterkwaliteit/>

⁹ [Zeet Zorgwekkende Stoffen | Risico's van stoffen \(rivm.nl\)](https://www.rivm.nl/risico's-van-stoffen)